

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/66/2024
Identifikačné číslo spisu: 8117215866
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:8117215866.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ N. Y., nar. K., G., 2/ H. D., nar. K., Y., 3/ E. D., nar. K., J., všetci žalobcovia zast. ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA VALO & PARTNERS s. r. o., Prešov, Konštantínova 3, IČO: 36 868 434, proti žalovanej D. X., nar. K., J., zast. Advokátska kancelária PIRHOŇA, LENÁRT, JAŠŠO, s. r. o., Košice, Hrnčiarska 29, IČO: 50 453 785, o zaplatenie 938 eur s prísl. pre každého zo žalobcov, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/23/2017, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 23. marca 2023 sp. zn. 5Co/12/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovia 1/ až 3/ majú voči žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 5. januára 2022 č. k. 7C/23/2017-249 výrokom I. žalobu žalobcov 1/ až 3/ zamietol, výrokom II. vyslovil, že žalovaná má vo vzťahu k žalobcom 1/ až 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcov 1/ až 3/ rozsudkom z 23. marca 2023 č. k. 5Co/12/2022-316 výrokom I. zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 1/, žalobcovi 2/ a žalobcovi 3/ každému sumu po 938 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 6. januára 2017 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; výrokom II. priznal žalobcom 1/ až 3/ nárok na náhradu prvoinštančného konania v plnom rozsahu voči žalovanej s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením; výrokom III. priznal žalobcom 1/ až 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalovanej s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej ako „dovolateľka“) dovolanie dňa 3. júla 2023 (č. l. 336 a nasl. spisu) prostredníctvom právneho zástupcu Advokátska kancelária PIRHOŇA, LENÁRT, JAŠŠO, s. r. o., (...) avšak bez splnomocnenia na zastupovanie v dovolacom konaní. Preto okresný súd výzvou z 19. decembra 2023 (č. l. 375 spisu) vyzval právneho zástupcu žalovanej na predloženie plnomocnenstva preukazujúceho oprávnenie advokáta konať v mene dovolateľky

v dovolacom konaní.

3.1. Právny zástupca dovolateľky Advokátska kancelária PIRHOŇA, LENÁRT, JAŠŠO, s. r. o., (...) na základe výzvy okresného súdu doručil plnomocenstvo zo 4. januára 2024 (č. l. 377 spisu), z ktorého vyplývalo, že dovolateľka splnomocnila právneho zástupcu Advokátska kancelária PIRHOŇA, LENÁRT, JAŠŠO, s. r. o., (...), aby ju zastupoval „... vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19C/3/2017 a na zastupovanie v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky.“ Z uvedeného bolo zrejmé, že plnomocenstvo predložené právnym zástupcom žalovanej sa nevzťahovalo na konanie v predmetnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 7C/23/2017, ale vzťahovalo sa na konanie vedené na okresnom súde sp. zn. 19C/3/2017, a teda sa plnomocenstvo nevzťahovalo ani na dovolacie konanie v posudzovanej veci. Navyše sa predmetné plnomocenstvo ani za predpokladu správne uvedenej sp. zn. konania na okresnom súde nemohlo vzťahovať na spísanie a podpísanie dovolania, nakoľko bolo dovolateľkou udelené až 4. januára 2024, pričom dovolanie bolo spísané a aj podané dňa 3. júla 2023. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) vrátil spis okresnému súde za účelom odstránenia nedostatkov plnomocenstva pre právneho zástupcu dovolateľky (č. l. 381 a nasl. spisu).

3.2. Okresný súd vyzval právneho zástupcu dovolateľky na odstránenie vád plnomocenstva (č. l. 385 spisu). Na uvedenú výzvu právny zástupca dovolateľky doručil okresnému súde plnomocenstvo z 24. augusta 2023 na zastupovanie „vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/23/2017 a na konanie pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky.“

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací v zmysle § 35 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“), po zistení, že dovolanie podala strana sporu (žalovaná), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, pretože neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP (§ 447 písm. e) CSP).

5. Na odôvodnenie svojho záveru dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 CSP stručne uvádza, že podmienkou dovolacieho konania je obligatórne zastúpenie dovolateľa advokátom v dovolacom konaní (§ 429 ods. 1 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 druhá veta CSP).

6. Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

7. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

8. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade úplnej absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

9. V danom prípade však odvolací súd v zmysle § 393 ods. 1 CSP v napadnutom rozhodnutí (viď s. 19 až 21 rozhodnutia krajského súdu „Poučenie“) strany riadne poučil (okrem iného) aj o povinnom zastúpení dovolateľa advokátom a o nutnosti spísania dovolania a ďalších podaní dovolateľa týmto kvalifikovaným zástupcom s výnimkou prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP. Napriek uvedenému okresný súd výzvou z 19. decembra 2023 (č. l. 375 spisu), a po vrátení spisu najvyšším súdom opätovne výzvou z 3. apríla 2024 (č. l. 385 spisu) vyzval právneho zástupcu dovolateľky odstrániť vady svojho podania z 3. júla 2023.

10. Pokiaľ dovolateľka prostredníctvom právneho zástupcu doručila okresnému súde na jeho opätovnú výzvu plnomocenstvo udelené dovolateľkou až 24. augusta 2023, pričom dovolanie bolo spísané a aj podané dňa 3. júla 2023, dovolateľkou predložené plnomocenstvo sa tak nevzťahuje na spísanie a podpísanie dovolania v posudzovanej veci, ostatne bolo aj predložené zjavne po uplynutí lehoty na

podanie dovolania (§ 427 ods. 1 CSP), preto dovolateľka nepreukázala podmienku zastúpenia advokátom v dovolacom konaní v zmysle § 429 CSP.

11. I napriek náležitému poučeniu zo strany súdov nižšej inštancie je z obsahu spisu zrejmé, že dovolateľka nepreukázala, že dovolanie bolo spísané advokátom na základe plnomocenstva platného v čase spísania a podania dovolania právnym zástupcom, dovolateľka tak nepreukázala zastúpenie advokátom (§ 429 CSP).

12. Podľa uznesenia najvyššieho súdu z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, publikovaného pod R 39/2020 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom.

13. Obdobne Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018 vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 CSP jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní. Je preto na dovolateľoch, aby v súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „bdelým patrí právo“, predložili v zákonom stanovenej lehote také dovolanie, ktoré bude spĺňať všetky zákonom ustanovené náležitosti.

14. Podľa § 447 písm. e) CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že pokiaľ v prejednávanej veci dovolateľka spísala a podala v stanovenej lehote dovolanie s vadami podľa § 429 CSP a tieto neboli dodatočne odstránené predložením plnomocenstva udeleného dovolateľkou advokátovi vzťahujúcim sa na spísanie a podanie dovolania dňa 3. júla 2023, dovolací súd uzatvára, že dovolateľka tak nebola právne zastúpená advokátom vo fáze spísania a podania dovolania a podala dovolanie, ktoré nebolo spísané advokátom, hoci bola o tejto osobitnej podmienke dovolacieho konania riadne poučená v odvolacom konaní. Podmienka povinného právneho zastúpenia dovolateľky advokátom nebola splnená úplne, počas celého dovolacieho konania (dovolateľka na základe predloženého plnomocenstva bola zastúpená až odo dňa 24. augusta 2023), preto dovolací súd dovolanie žalovanej proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odmietol podľa § 447 písm. e) CSP bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (obdobne rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/160/2017, 4Cdo/10/2018, 4Cdo/190/2019 ako R 39/2020).

16. Žalobcovia 1/ až 3/ boli v dovolacom konaní úspešní, preto im dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej v plnom rozsahu.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.